

CBS: Nederlandse volkstelling bespaart veel tijd en geld

Volkstellingen hebben een eeuwenlange geschiedenis. De traditionele tellingen eindigden voor Nederland in 1971, toen voor de laatste keer geteld werd op basis van vragenlijsten ingevuld door alle huishoudens. Deze maand publiceert het CBS een boek over de volkstelling van 2011. Hiermee is wederom een hoofdstuk aan de geschiedenis toegevoegd: het gaat hier om een op registers gebaseerde volkstelling.

Voor de Volkstelling 2011 heeft het CBS de Europees vereiste volkstellingstabellen samengesteld. Veel landen werken nog met individuele vragenlijsten voor de volkstellingen. Het Centraal Bureau voor de Statistiek haalt de gegevens voor de tellingen nu bijna helemaal uit registers. Omdat er geen enquêteurs nodig zijn om alle deuren langs te gaan, kon de Nederlandse Volkstelling 2011 met 15 personen en een budget van 1,4 miljoen euro worden uitgevoerd. Ter vergelijking: Duitsland, dat registregegevens combineert met een traditionele telling, had 80.000 enquêteurs nodig. De kosten van de Duitse volkstelling kwamen hiermee op 750 miljoen euro. Duitsland heeft dan wel bijna vijf keer zo veel inwoners, maar ook per inwoner is Nederland veel goedkoper uit. Een volkstelling op basis van registers bespaart alle inwoners van Nederland dus het invullen van een uitgebreide vragenlijst en belastinggeld.

Volkstellingen in Europa

De kaart met de landen van de United Nations Economic Commission for Europe (UNECE-landen) toont interessante verschillen in volkstellingsmethoden tussen oost en west en tussen noord en zuid. De kaart onderscheidt drie hoofdcategorieën. Op registers gebaseerde tellingen worden steeds populairder in Noord-Europa, gecombineerde tellingen komen vaker voor in Centraal-Europa. Traditionele volkstellingen blijven populair in Engelstalige landen en in de meeste voormalige Sovjetrepublieken. De resultaten van de Volkstelling 2011 zijn te vergelijken met eerdere Nederlandse tellingen en met die van andere landen in de Europese Ronde van Volkstellingen van 2011.

Volkstellingsmethoden in UNECE-landen

- Traditionale volkstelling
- Gedeeltelijk traditionele, gedeeltelijk op registers gebaseerde volkstelling
- Op registers gebaseerde volkstelling
- Geen volkstelling gepland

Bron: UNECE Task Force on Census Methodology (2013).

Het boek Dutch Census 2011

Deze maand publiceert het CBS een boek over de resultaten en gehanteerde methodologie van de Volkstelling 2011: Dutch Census 2011, Analysis and methodology. Dit Engelstalige boek introduceert de Nederlandse Volkstelling 2011 voor een breed publiek.

Het eerste deel van het boek bestaat uit analyses van de resultaten. Deze omvatten de kerncijfers, een historische vergelijking met eerdere Nederlandse tellingen en een globale vergelijking van de resultaten van de Volkstelling 2011 in Nederland met resultaten in andere Europese landen. Een ander hoofdstuk gaat over buitenlanders in Nederland en Nederlanders in Europa. Ook worden de eilanden van Caribisch Nederland vergeleken met de in omvang vergelijkbare Waddeneilanden.

Het tweede deel van het boek gaat over de gehanteerde methodologie. Het beschrijft de nieuwe weegmethode waarmee gegevens van de Enquête Beroepsbevolking worden hergebruikt in de Volkstelling 2011. Ook geeft dit deel uitleg over de aanvullende schattingstechnieken die nodig waren voor de zeer gedetailleerde informatie in de volkstellingstabellen.

Een informatief filmpje over volkstellingsmethoden en kosten is te vinden op:
<http://youtu.be/OO97dglom1c>.